

DE FAKKEL

Vrij Communistisch orgaan der Vlaamsche Groepen

VERSCHIJNT 2 MAAL PER MAAND

Redactie en Administratie :

VRIJDAGMARKT, 3, GENT

ABONNEMENTSPRIJS :

BINNENLAND	1.50 per jaar.
» »	0.75 per 6 maand.
BUITENLAND.	2.50 per jaar.
» »	1.25 per 6 maand.

Artikels moeten voor Woensdag avond ingestuurd worden.

Malthusianisme en Socialisme

« De ellende, die het voorhoofd van den proletariër brandmerkt, zal die altijd meester spelen over den mensch, » vroeg een uitgehongerde werkslaaf zich af, geleund tegen een der kolommen van de Beurs.

Een geldbaron antwoordde : « De ellende is de balans, die de volken in evenwicht houdt; ze is er noodig, de natuur wil het zoo. Het is de organieke wereld-wet. Terwijl de voedingsmiddelen vermeederen in eene rekenkundige evenredigheid, vermeedert de bevolking in eene meetkundige evenredigheid. »

Twee zaken zijn voor de voortbrengst onontbeerlijk : de arbeid en de te bezigen natuurlijke voorwerpen.

De arbeid kan handen- of geestesarbeid zijn.

Wat noemt men arbeid? Elke beweging door eene krachtsinspanning voortgebracht; deze beweegkracht is door het individu, de machiene of iets dergelijks veroorzaakt. De door een factor gebruikte kracht of deze of gene machiene of iets dergelijks in beweging te stellen, noemt men *arbeid*. Dus : bewegen is voortbrengen, in andere woorden : *voortbrengen is bewegen*.

★

Is het waar dat aan het banket der natuur geen genoegzame voedingstoffen worden opgedischt, opdat eenigelijk zijn nooddrift kunne nemen? Hebben onze tegenstanders gelijk, wanneer zij zeggen, dat de Menschheid zoodanig de aarde zal uitputten, dat zij voor hare kinderen onbewoonbaar zal worden?

Pierre Leroux in zijn boek *Malthus en de Huishoudkundigen*, John Stuart Mill in zijne *Politieke Economie*, de martelaar der Siberische mijnen, Tchernischewsky, in zijn werk *Kritiek over de politieke Economie*, Proudhon en vele anderen hebben op die tegenwerpingen geantwoord.

★

Al diegenen, die zich met de huishoudkundige ontwikkeling dezer eeuw hebben bezig gehouden, hebben vastgesteld, dat de meest bevolkte landen juist die zijn, welke de rijkste en meest begunstigde waren. Het is zelfs gemakkelijk te verstaan dat een arm land ook arm is in bevolking. Het voedsel is zooveel te overvloediger in een gewest naarmate er meer personen zijn om het te bebouwen.

Alleen de onwetenden en de dwarsboomers het tegenovergestelde houden staan.

De vermeederdering van den rijkdom van den aardbodem overschrijdt verre de vermeederdering der bevolking in alle landen. Ziehier welke de totale rijkdom is van Engeland, de bevolking en het middelmatig bestaan van elken inwoner sedert ongeveer de laatste tachtig jaar.

Jaren	Rijkdom in milliarden frank	Bevolking in millioenen	Middelmatig bezit p. inwoner
1814	55.0	12.6	4337.—
1865	162.5	21.1	7707.—
1884	233.0	27.1	8591.—

Hetzelfde verschijnsel doet zich voor in Amerika, in Frankrijk, enz.

Het gemiddeld bezit is in Amerika bijna verdrievoudigd in een tijdverloop van dertig jaar. De volgende tabel geeft er het bewijs van :

Jaren	Rijkdom in millioenen frs.	Bevolking per millioeninwoners	Gemiddelde rijkdom p. inwoner
1790	4,005	3,9	1019.—
1800	5,724	5,3	1078.—
1820	10,049	9,6	1144.—
1850	38,104	28,2	1643.—
1860	86,294	31,4	2744.—
1870	160,567	38,5	4164.—
1880	233,048	50,4	4632.—

In Frankrijk hebben wij juist hetzelfde zien gebeuren. Daar telde men in 1871 zes-en-dertig millioen inwoners, die te zamen 142 milliarden frank bezaten, dus per hoofd 4,338 frank; in 1889 was de bevolking gestegen tot 38 1/2 millioen inwoners met 240 milliards, dus per hoofd 6,234 fr.

★

Wij weten immers waar dat gedacht is geput, dat een gedeelte der menschheid noodlottiger wijze gedoemd is van honger am te komen.

« De aarde, zegde Malthus eene eeuw geleden, brengt niet genoeg voort om alle menschen te voeden. » Deze stelregel vond slechts bijval zoolang er geen degelijke tegenstander opdaagde. Zelfs te midden der XIXe eeuw zien we Buckle in zijne *Geschiedenis over de Beschaving*, en ook Darwin in zijn werk *Hel ontstaan der Soorten* beweren, dat de theorie van Malthus geheel ligt opgesloten in den strijd voor 't bestaan.

Maar wat Malthus en denkers zooals hij nooit hebben bewezen noch kunnen bewijzen, is, dat zoolang de aarde heeft voortgebracht er ooit hongersnood heeft geheerscht om wille dat de bodem en wat de aarde uitmaakt niet genoeg opbracht

voor hare bewoners ; ook zal dat nooit gebeuren ; d'aarde is rijk genoeg om elk wezen, dat er op leeft, te voeden. Daarenboven, wanneer wij heden-daags het treurig schouwspel bijwonen, dat een zeker deel der menschheid zijn nooddrift niet heeft, dan is dit der aarde niet te wijten maar den mensch zelf.

En niettegenstaande dat zijn er toch nog personen die met dat ikzuchtig stelsel opgaan. Diderot heeft gezegd : « *De onwetendheid en de onverschilligheid, hebben het gehoor heel hard.* » Talrijk zijn nog diegenen, zelfs onder hen die als zeer ontwikkeld zijn aangeteekend, die op zulke ooren zich neder-vleien.

Ziehier de hoeveelheid voedingstoffen door de zoogezegde beschaafde werelddeelen — Europa en Amerika — voortgebracht. Wij deelen ze in 't kort mede.

VOEDINGSTOFFEN	Gewicht per metrieke ton
Tarwebrood	51,324,000
Broodgemaakt van andere graangewassen	122,000,000
Verskillende groenten en vruchten	133,300,000
Suiker van betteraven zonder de melassen	1,838,429
Verbruikingsvleesch en pluimgedierte	12,464,908
Melk	55,400,000
Eieren	701,250
Visch en andere schaaldieren	3,700,000
Wijn één millioen liters.	

Totaal (1) 380,828,587

Hoeveel menschen kan men nu voeden met zulk een voortbrengst? Dat gaan we onderzoeken.

Welke hoeveelheid voedsel heeft de volwassen mensch noodig om volgens de natuurwet te bestaan?

Volgens Ducpétiaux, Casper en andere schrijvers heeft een volwassen persoon 474 kilogr. voedend vermogen noodig van verschillende gehalten.

Hoeveel ton zijn er dus noodig tot onderhoud der 387 millioen inwoners van Europa en de Vereenigde Staten? 183,438,000 ton. Daar de opbrengst 381,128,587 ton is, blijven er nog (honderd millioen tonnen afgezonderd voor voeding der dieren en de fabrikatie van alkohol) 97,690,587 ton

(1) De waardeering van 381 millioen tonnen voedingstoffen is volstrekt niet overdreven, daar de schrijver van het werk « *DE VOORTBRENGSELEN DER AARDE* », waaruit wij bovenstaande gegevens putten, deze opmerking maakt, dat in die 381 millioenen tonnen de voortbrengselen van Turkije, Servië en Montenegro niet begrepen zijn.

over, dus genoeg om 204 miljoen menschen te voeden.

Indien de aarde meer dan het noodige voortbrengt, zoodat ieder individu rijkelijk kan leven, moet ge daarenboven nog rekening houden met de voortbrengst op nijverheidsgebied.

De opzoekingen, gedaan in officieele statistieken over de voortbrengst van den landbouw, laten ons toe de volgende tabel te geven aangaande het voortbrengen op 't nijverheidsterrein in Europa en de Vereenigde Staten :

LANDEN :	Waarde in millioenen franks :
Engeland	25,500
Frankrijk	13,000
Duitschland	12,000
Rusland	6,000
Oostenrijk-Hongarije	5,250
België	3,000
Italië	2,925
Spanje	2,400
Holland	1,000
Noorwegen en Zweden	925
Zwitserland	500
Denemarken	400
Turkije-Griekenland	20
Militaire grenzen	5
Vereenigde Staten	20,000
Brandstoffen niet door de nijverheid verbruikt	3,000
Totaal	97,725

De meeste industriele voortbrengselen duren verscheidene jaren. De wezenlijke jaarlijksche waarde in de nijverheid moet dus vermeerderd worden ten minste met 2/3 of 65,150 millioen, wat een totaal geeft van 162,875 millioen.

Daar de verkoopprijs, gemiddeld genomen, vijfmaal den prijs der fabrikatie overtreft, komen we tot de som van 814,375 millioen frank als jaarlijksche voortbrengst der nijverheid in Europa en de Vereenigde Staten. Deze som, verdeeld onder de 387 millioen inwoners der beide wereldeelen, zou ieder individu over 2,104 frank kunnen beschikken of over 10,520 frank (zegge *tien duizend vijf honderd twintig frank*) per huisgezin van vijf personen en per jaar.

(Wordt vervolgd.)

Staatssocialisme en Anarchie

(Slot, zie n° 4).

Het ambtenaarsstelsel, dat de kanker onzer huidige maatschappelijke organisatie is, zou in het staatsocialisme tot in zijn hoogste peil worden toegepast; dit stelsel werkt aan de eene zijde tirannie en heeft langs den anderen kant slaafschheid voor gevolg; want de regeering, die tot taak en plicht heeft alles te besturen en onder hare ijzeren hand te houden, zou het volgende voor gevolg hebben: de zelfstandigheid, de zelfdenkende kracht om te handelen van den kant des volks zou aan banden zijn gelegd, evenals men na weinigen tijd de vrije kracht om te groeien, zoowel op geestelijk als stoffelijk gebied, zou zien stikken, doordien er mangel is aan lucht, even onontbeerlijk als de vrijheid.

Verslenst eene bloem zonder licht en lucht, ook dit is het geval bij een mensch of menschedom zonder vrijheid.

Slaafsch en tirannie werkt zulk een stelsel, omdat het ten koste van de vrijheid des volks zijne macht versterkt.

Vroeger zegden wij dat het reaktionair werkt, voorzeker: door het samentrekken der macht in handen van één enkel lichaam, waardoor het initiatief van het volk wordt verlamd, natuurlijk gevolg

der verrotting, die op verdrukken en verdrukten altijd zoo rampzalig werkt.

Deze staat mag nu zoo democratisch en republikeinsch zijn als de voorstanders ons willen doen gelooven, de wetten geheel verschillen met de huidige, daarenboven niet zoo drukkend, onrechtvaardig en de zuivere uitdrukking zijn van den volkswil(?), maar wat zal het staatsocialisme doen met de anarchisten, die volgens hun zeggen de schoonste aller leerstellingen verkondigen, — maar... nog te vroeg, hoort ge, zoo voegen zij er bij. — Deze zullen natuurlijk niet ophouden hunne ideeën voort te planten, dan met zachtheid, soms meer hevig en dreigend, zoodat de socialistische regeering zou kunnen naar den weerlicht vliegen.

De regeerders zullen dan zeker eenige van in hunnen dienst zijnde volkspolitie er op afzenden, de gevaarlijkste tegenstanders in de volksdoos stoppen, onder beschuldiging de orde te hebben verstoord, om verder, voor de volksjustitie en volksjury gebracht, zooals nu veroordeeld te worden.

Maar wat is dat nu, zullen onze lezers misschien zeggen, daar bestaan geen gevangenissen meer. Jawel, zegde mij onlangs een aanhanger van het staatsocialisme, maar het zijn... *volksgevangenissen!* niet bewaakt door soldaten, maar door mannen der gewapende natie!!

Ziedaar de reactie in vollen gang. Terwijl zij erkennen, dat ons ideaal het schoonste aller idealen is, zullen zij verplicht zijn om — wanneer wij de middelen ons ideaal, de anarchie, te doen triomfeeren, gaan gebruiken waaraan zij hunnen zegepraal te danken hebben — ons te onderdrukken, want zij staan tegenover ons als regeerders, dus als ordehandhavers.

Wij zullen eindigen met het slechte van zulk een stelsel te doen uitschijnen, anders zou het ons te ver leiden. Ik denk wel aangetoond te hebben, dat wij, anarchisten, niet zoo eenzijdig, maar terecht met een open oog de gevaren van zulke regeering beschouwen.

Het is dus den plicht der arbeiders zich aan te sluiten, niet bij het socialisme van den staat, maar bij ons, die het meest rechtvaardige voorstaan, die den wijdsten en diepsten blik slaan in de toekomst, 't is te zeggen, bij het vrije socialisme, dat dit der arbeiders wezen moet.

Doen zij dat, dan zal niet weer te vergeefs het arbeidersbloed met beken langs de straten vloeien, om daarna nogmaals onder het juk te buigen als voorheen, en zullen zij alsdan niet even ver van het doel verwijderd zijn als vòòr den slag. Want moest het staatsocialisme in voege komen, zouden weer tal van jaren noodig zijn om onze zoo dierbare vrijheid te veroveren.

En dit willen wij niet. Om deze redenen waar-schuwen wij de massa daaraan niet mede te helpen, doch wel moeten wij het staatsocialisme, waarop het hedendaagsch socialisme der sociaal-demokraten *moet* uitloopen, bestrijden met al de kracht die in ons is.

Het is onze innige overtuiging, dat nevens het kommunisme als ekonomischen vorm der toekomst, alleen past als politieke vorm: de anarchie, de afwezigheid van alle regeering.

Privaat-bezit en staat moeten samen door ons, arbeiders, worden aangepakt, niet om er gebruik van te maken, neen, maar om ze beide te verbrijzelen.

Daarom dus praktisch gewerkt, vrije groepen

gevormd om de inrichting van voortbrengst en verbruik te regelen door vrije kontrakten, gedurig veranderbaar.

Dit is in plaats van dwang tot samenwerking, vrijheid tot samenwerking. JACOBUS.

ECHTBREUK

Ik wensch eenige bedenkingen te maken tegen de strekking van het artikel « ECHTBREUK », in n° 4 van *De Fakkel* verschenen.

Schrijver van dit artikel keurt het goed, dat iemand, hij of zij, den persoon, aan wie men zich eens verbond, geene liefde meer toedragende, zich gaat overgeven aan een ander. Met hem keur ik dit ook goed, in zoover de liefde hem of haar daartoe dringt, en men zich afscheidt van het wezen, aan wien men eens « liefde » zwoer.

Maar daar het mij niet is gebleken dat in het artikel « Echtbreuk » *zulks* is bedoeld, zoo wil ik hieromtrent verklaren wat ik er over denk, en wat schrijver in zijn artikel had moeten doen uitkomen.

Eerst en vooral moet ik zeggen, dat ik het heel en al met den schrijver eens ben, dat een man, die zich door *zijne* vrouw « bedrogen » ziet, het recht niet heeft die vrouw te dooden, daar ik den mensch het recht ontken zijn medemensch te straffen voor daden welke in *zijn* oog misdaden zijn.

Ik stel mij de zaak zòò voor: Een man ontmoet in de wereld eene vrouw die hij hartstochtelijk bemint. Deze schenkt hem ook hare liefde, en beiden sluiten een huwelijk — het is ons onverschillig of dit huwelijk nu gesloten wordt voor burgemeester of pastoor, ofdat het door vrije overeenkomst bestaat.

Als beide wezens zich wederkeerig beminnen bij het sluiten van hun huwelijk, waarom kunnen zij dit hun gansche leven niet? O, zeker, er komen oogenblikken in het leven van een mensch, dat hij een wrevel gevoelt tegen hem of haar wien hij uit ganscher harte lief heeft, en in de meeste gevallen — in *alle* zou ik durven zeggen — zijn het maatschappelijke aangelegenheden, welke de oorzaak daarvan zijn, maar *daarom* zal de liefde niet verdwijnen!

Nu kom ik waar ik wezen wil. De schrijver van « Echtbreuk » zegt:

» Zeker is het dat eene vrouw, die op twintigjarigen leeftijd eene belofte doet, die haar verbindt voor het overige van het leven, daardoor het bewijslevert van onbedachtzaamheid.

Kan men haar nochthans voor zulke daad veroordeelen? Ik geloof zulks niet. »

En ik integendeel geloof het wel!

Het is niet het feit, dat zij zich aan een ander overgeeft — ook op den man is dit toepasselijk — dat hier veroordeeld wordt. Want op zichzelf is dit niet te veroordeelen, maar wel dit: dat die vrouw, nadat zij zich in de armen van een ander heeft geworpen — die zij meer bemint dan haar echtgenoot — dan terugkeert tot hem, die zij misschien veracht, en toch liefde voor hem *huichelt*, en zich dan door hem laat omhelzen.

De plicht van die vrouw (of dien man) ware, nadat zij heeft ondervonden, dat zij voor hem, die zij « eeuwig trouw en liefde » zwoer, geene liefde meer heeft en er een ander is, wie zij waarlijk bemint, haar plicht ware, zeg ik, van vaarwel aan hem te zeggen, voor wien zij niets meer over heeft, en te gaan leven met dezen waarop haar keus gevallen is, en met wien zij gelukkig zou zijn.

Anders handelen is huichelen, en *dat* is te veroordeelen.

Er zijn mij mannen en vrouwen bekend, die het in hun huwelijk goed met elkaar *schijnen* te maken. Maar het is enkel *schijn*, want buiten hun huwelijk houdt de een er er eene vrouw, en de andere er een man op na, wien « meer liefde » wordt toegedragen, dan de « wettige » man of vrouw.

Nog eens, *dat* is te veroordeelen.

Och ! ik weet het wel, dat men in deze maatschappij met veel heeft af te rekenen: vooroordeel het praten in de buurt, de familie en vooral : *wat moet er van de kinderen geworden ?*

Zeker, dat zijn groote hinderpalen, die moeilijk te overkomen zijn. Maar te overkomen zijn zij toch. Want het tegendeel blijven beweren, ware bewijs geven geen karakter te bezitten.

Tegen de veroordeelen moet men bestand zijn; een leven dat tegen de veroordeelen niet op kan, is geen leven ; het is eene foltering !

De praatjes uit de buurt, mag *dat* ons weerhouden *mensch* te zijn ?

Maar het grootste struikelblok is : de kinderen. Wat zal er van hen geworden, als de moeder den vader, of den vader de moeder verlaat ! En ik aarzel niet het te zeggen : men moet zedelijk sterk zijn, om dien stap te doen.

En toch, als men het goed overdenkt, is het voor de kinderen beter te scheiden, in gevallen van wederkeerig bedrog, dan bij elkaar te blijven, en ik durf zeggen : *in het belang der kinderen zelf is dit noodig.*

Ik vraag mij af, wat moet er van kinderen geworden in zulk een omgeving, waar de vader tegenover de moeder huichelt, en omgekeerd ; waar de moeder den vader bedriegt, en omgekeerd ; waar moeder en vader met elkaar twisten, ja veelal vechten ? Kunnen daar anders dan huichelaars, vechters en bedriegers uitgekweekt worden ?

Ja, er is eene groote dosis zedelijke kracht toe noodig om zoo een stap te doen. Men moet sterk zijn, om de openbare opinie te trotseeren, en vooral als het eene vrouw is, welke dien stap doet, want naar haar alleen wordt met steenen geworpen.

Men moet eene *Nora* zijn, om tusschen die haag van steenen, toch recht op zijn doel — dit is : *mensch* te zijn — af te gaan.

Het waren de gedachten, welke bij het lezen van bedoeld artikel, door mijn hoofd vlogen, welke ik hier ter overweging geef. Ik heb getracht zoo duidelijk mogelijk te zijn, en ik denk ook dat men mij zal begrepen hebben.

HANS VÖCKERATH.

Uit de dagen der Parijzer Kommune

De bourgeoispers heel en al verhoerd en verkocht aan 't gouden kalf, heeft langen tijd en nog wanneer het te pas komt, brutaal en onbeschaamd weg de kommunards van 1871 beschuldigd van wreedheid, zelfs van lafheid, omdat zij tijdens de Kommune eenige gijzelaars door den kop deden schieten.

Onder onze oude papieren hebben wij, in eene kleine brochure betreffende dit feit, de officieele, geschiedkundige documenten gevonden, verzameld door citoyen Flotte, die met de onderhandeling werd gelast en wien wij thans het woord laten :

VOORWOORD.

De verbanningen door de versailleezen uitgesproken en een lang verblijf in den vreemde zijn

oorzaak dat de volgende documenten, die heden tot het domein der Waarheid en der Geschiedenis behoren, niet eerder verschenen.

Wat volgt is de juiste weergave der in 1871 dag per dag genomen notas. Min of meer heb ik ze bij 't overschrijven uitgebreid om ze zodoende duidelijker te maken.

Ik heb mij onthouden van elke beschouwing die het karakter der overtuigingstukken, dat ze moeten behouden, zou kunnen verminderen. De feiten zijn meer dan afdoende en schetsen beter dan ik zou kunnen de uitdagingen, de wreedheid, de laagheid van Versailles en der reactie. Ik zeg, wat ik gehoord en gezien heb en zooals ik hoorde en zag. De woorden, die ik neërschrijf zijn letterlijk die, welke werden uitgesproken en genoteerd telkens zoodra ons onderhoud was geëindigd.

Ik heb in mijn bezit de oorspronkelijke brieven of authentieke kopijen der heeren Darboy, Lagarde, Deguerry en Bazin; ik geef ze uit en houd ze ter beschikking dier personen die er mochten aan twifelen.

Ik eindig dit voorwoord, de woorden aanhalend van Raoul Rigault bij het openen der onderhandelingen :

« Ik geloof de reactie tot alles in staat. Ik beveel je vooral aan van het dubbel te nemen van alles wat naar Versailles gezonden wordt en ik reken op je als eerlijk man, dat je eenmaal die briefwisseling zult in 't licht geven, opdat Frankrijk kunne waardeeren de daden der revolutionairen van Parijs en de daden der reactionairen van Versailles. »

(get.) B. FLOTTE.

Blanqui en de Gijzelaars van 1871

Eerste Onderhandeling.

Op 12 Februari 1871, dag van 't verschijnen eener brochure van Blanqui : *Een laatste Woord* vertrokken wij naar Parijs, Blanqui, Tridon en ik, zij naar Bordeaux en ik naar Cuers (Var), waar zekere zaken mij riepen. Bij het afscheid nemen te Vierzön kwamen Blanqui en ik overeen, dat, zoodra mijne zaken afgedaan waren, ik naar Brussel zou vertrekken om er manuscripten te halen, ginds door Blanqui achtergelaten, en ik van daar naar Madame Barrellier, zijne zuster, zou afreizen, die toen in de provincie Lot woonde.

Den 27ⁿ Maart ontving ik te Cuers den volgende brief van Tridon :

De Kommune is uitgeroepen te Parijs.

Verlies geen oogenblik, kom onmiddellijk terug. Blanqui, die ons onontbeerlijk is, werd den 17^{en} aangehouden. Deze aanhouding is eene ramp voor de Kommune.

(geteekend) TRIDON.

Den 29 Maart was ik te Parijs.

Na veertien jaar doet mij de herinnering aan de vreugde, die ik smaakte te Parijs toen weer terug te zijn, het hart nog warm slaan, maar de smart, die ik gevoelde Blanqui niet in ons midden te zien op het Stadhuis, scheen mij een slecht voorteken en maakte mij weerslachtig. Helaas ! Er was niets aan te doen !

Op 6 April drongen vele leden der Kommune er bij mij op aan om Blanqui op te sporen. Tridon verzette er zich tegen en stelde aan zijne kollega's voor te onderhandelen met Versailles om tot eene uitlevering te komen van Blanqui tegen de gegijzelden. Hij toonde aan dat dit het beste was, dewijl Granger en Pihles reeds vertrokken waren, op zoek om de schuilplaats te ontdekken van den

grooten burger, want Thiers had zoodanige maatregelen genomen, dat niets ons ter oore kwam wat lot beschoren was aan den gevangene, die zoo brutaal weg aangehouden en met de meeste voorzorgen opgesloten was.

Op 9 April liet Rigault me weten, dat ik naar de prefectuur moest komen.

Ik ging er onmiddellijk heen, hij kwam me tegemoet en zeide :

— Ziehier hoe onze vrienden en ik zijn overeengekomen : Wij gaan door tusschenkomst van den bisschop, die in Mazas is, onderhandelen, opdat men ons Blanqui uitlevere, die in de klauwen der Versailleesche belhamels zit. Wil jij je met die zaak gelasten ?

— Ik ben bereid alles te doen, antwoordde ik, om Blanqui bij ons op 't stadhuis te hebben.

— Goed zoo ; ik wist wel dat je zou aannemen. Ga naar Mazas en versta je met Darboy ; wat je doet is wel gedaan.

Hij gaf me een toelatingsbiljet met den volgende inhoud :

Den Directeur van Mazas,

Laat burger Flotte met Lagarde, grootvicaris en Darboy, aartsbisschop van Parijs, onderhandelen.

De afgevaardigde aan de ex-prefectuur van politie,

RAOUL RIGAUT.

(Persoonlijk ingangsbiljet, goed voor alle dagen en alle uren.)

Denzelfden dag, om 8 ure 's avonds, was ik in Mazas, vroeg om den aartsbisschop te spreken, en vijf minuten later had tusschen ons het volgende gesprek plaats :

(Wordt vervolgd.)

Misdaad-moraal⁽¹⁾

Doe niet aan anderen wat gij niet wilt dat men u doe. In deze woorden ligt de geheele zedelijke en wijsgeerige opvatting der godsdiensten en van onze huidige kapitalistische samenleving.

Iemand, die deze weinige woorden leest zonder nadenken, zal welhaast zeggen : « 't is schoon ; zoo is het en moet het zijn. » Maar laat ons eens nagaan in hoever het schoon is.

Deze wijsbegeerte, deze zedelijkheid werden door de priesters der oudheid aangenomen, staan vermeld in den bijbel en worden gepredikt door onze moderne godsdienstleeraars, daarin gesteund door den geldzak. Daarenboven verkondigt men ze in de meeste bestaande scholen der hedendaagsche maatschappij.

En hoe zou het anders kunnen ?

In de wereld, waar men ook ga, komt men individuen tegen die hunne evennaasten tiranniseeren, uitbuiten, bedriegen, exploiteeren, prostitueren of overheerschen, altijd onder voorwendsel van het behoud der orde.

Deze regeerders, tot welken stand behooren zij ? Tot den rijken stand, hetzij hij priester, rechter, staatsman of kapitalist zij.

Zij, de priesters en heel dien rommelzoo, hebben alle persoonlijk belang het volk deze dogma's als wijsbegeerte en zedenleer op te dringen. Het volk, de menschheid, heeft nochtans van natuurwege een edeler drijfveer, die hem zegt anderen goed te doen. Deze is de An-archistische wijsbegeerte, de anarchistische zedeles, die zegt : « doe

(1) Moraal wil zeggen : zeden-, plichten-, deugdenleer.

aan anderen wat gij wilt dat men aan u doe. » Maar door het kapitalistisch regiem, waaronder wij thans leven, is het goed-doen aan anderen weinig mogelijk, daar het egoïsme (zelfzucht, uit eigenbelang naar eigen voordeel zoekend) tot het uiterste gedreven wordt en de hoofdrol speelt in onze samenleving, die den mensch dwingt, wil hij niet ten ondergaan, voor zich alleen te zorgen, al is het dan ook ten koste van anderen.

De kreet van Guizot: *Verrijkt u!* is ieders lievelingskind geworden. Geen middelen zijn te laag, te barbaarsch of men bezigt ze « om rijk te worden. »

Zoo zullen onze lezers reeds gehoord hebben de vervensingen, naar het hoofd van den rijken uitzuiger geslingerd; op welke wijze kapitalisten zijn gedood door hen, die arm waren, om daarna op hunne beurt rijkelijk te kunnen leven. Alle middelen: wurgen, vergiften en verder alles wat menschonteerd is, wordt in 't werk gesteld als er kans is aan de duiten te geraken.

Dit is de onbewuste klassenhaat die werkt; wij worden daarheen gedreven door het egoïsme dat de huidige samenleving in den mensch plant en hem overheerscht. Daarom is de mensch de schuldige niet, doch de tegenwoordige instellingen en de wijze van samenleving zelven. Dit ook geldt voor hen, die rijk geworden zijn en dagelijks hunne kapitalen trachten te vergrooten ten koste van duizenden menschenoffers.

Om die reden zeggen de bezitters, priesters, rechters en regeerders aan het onbewuste volk, dat het privaat-bezit en de voorrechten wil afschaffen: « doe niet aan anderen wat gij niet wilt dat men u doe. »

Zooals ik hooger zegde, is ons standpunt: « doe aan anderen wat gij wilt dat men aan u doe. » Ergo: als wij de kapitalisten willen onteigenen, zeggen wij: doe het ook met ons, zoo wij ooit kapitalisten zijn.

Wij willen geen regeerders, maar willen ook geen regeerders zijn.

Wij willen niet dat men de vruchten van onzen arbeid steelt, maar eerbiedigen ook de vruchten van den arbeid van anderen.

Wanneer wij den dood wenschen van een volkstiran, willen wij niet zijne plaats innemen, en doen wij dit, dan zeggen wij: doodt ons ook, het is in het belang der gansche menschheid.

Onze tegenstrevers zullen ons meenen te vangen in onze eigen woorden, met te zeggen: « Maar wanneer gij dan toch wilt dat men anderen doe wat gij zelve gaarne gedaan zijt, waarom werken sommigen uwer met geweld? Waarom wilt gij bij middel van eene gewelddadige revolutie de geheele wereld van gedaante veranderen, ofschoon gij, anarchisten niet gaarne door het een of ander vernielend element zoudt willen om het leven gebracht worden. »

Leest wel, wij zijn anarchisten.

Wij strijden tegen al wat onrechtvaardig, bedrog en leugen is. Dus voeren wij geen strijd enkel tegen wet, godsdienst en overheersching, doch wij komen in opstand tegen de geheele tegenwoordige wijze van voortbrengen, denken en handelen.

Wanneer wij de massa, die ontelbare legioenen gadeslaan, die van 's morgens vroeg tot 's avonds laat in de fabriek, in de mijn of op het land hun leven slijten als geschoren schapen, als uitgehongerde slaven;

Als wij denken aan de geprostitueerde vrouwen, die, door den honger gedreven, haar lichaam aan een wellusteling verkoopen voor eenig geld;

Als wij denken aan die duizende grijsaards, krom van werken, die behandeld worden als een *gij zijt er te veel*;

Als wij denken aan die arme, kleine ditskens van kinderen, ontruikt aan de moederborst, en hen een vroegtijdigen dood zien sterven; anderen, in lompen gehuld, bibberend van koude langs de straten heentrappelen, gaande van de eene deur naar de andere om een bete broods;

Kortom, als wij het spook der ellende en het monsterachtig kapitalisme voor onze oogen duizenden en nogmaals duizenden onschuldige menschen langzaam maar zeker zien vermoorden, hewel dan, ja, dan vervloeken wij zulke samenleving. Met onbegrensden haat en walg verklaren wij haar den oorlog, en zij, de steunpilaren, wanneer zij niet goedschiks willen tot inzicht komen, moeten het onderspit delven door middelen, die afhangen van de omstandigheden, waarin den proletariër zich tegenover de kapitalistische maatschappij zal bevinden.

Ook willen wij dat men dit doe met ons, zoo wij tot degenen behoren, die de menschheid misleiden, wat heel onlogisch zou zijn, daar wij noch voor anderen noch voor ons wetten of regeerders dulden.

Daarom roepen wij de hulp onzer medemenschen in, om ons uit de dwingelandij onzer tirannen los te rukken. Wij rekenen het ons als eene dure plicht, met al de kracht die ons bezielt mede te helpen aan de bevrijding en het welzijn der menschheid.

Dus onze leus is: « Doe aan anderen, wat gij wilt dat men aan u doe. »

JACOBUS.

Wij raden hen, die hierover meer wenschen te weten, aan zich de brochure *De Onafhankelijke Moraal*, door Kropotkiné, te lezen. Deze is aan den prijs van 25 centiemen bij al onze verkoopers verkrijgbaar.

Internationale Beweging

BELGIË. — Langs alle kanten en in alle partijen is men druk in de weer hetzij voor of tegen de evenredige vertegenwoordiging, al naarmate men er voor- of nadeel inziet, te agiteeren.

Zelfs de sociaal-demokraten doen aan dit spel mede en verklaren zich daarvan aanhangers.

Dus ook zij erkennen op die wijze het recht van bestaan der verschillende klassen die verschillende belangen hebben. Hoe logiek met hun programma.

Ook bestaat er groot verschil van gevoelen in de Soc.-Dem.-Partij over het sluiten van kiesverbonden met de burgerpartijen.

Op het Kongres te Quaregnon werd aan de verschillende afdelingen de vrijheid gelaten al of niet verbonden aan te gaan met degenen die de arbeiders bestelen en uitbuiten.

Op deze wijze bestaat er toch kans sommige heersch- en eezuchtigen in de verschillende openbare besturen en Kamers van Volk(?) vertegenwoordiging te krijgen.

O! parlementarisme, wat zult gij ons nog te aanschouwen geven.

ZWISERLAND. — De sociaal-demokraat Hermann Greulich, die voorzitter was van het internationaal kongres te Zürich en ook een hand heeft toegestoken om de onafhankelijke socialist en anarchisten aan de deur te donderen, komt als lid zijner partij geroyeerd te worden, wegens politieke knoeierij.

Greulich was arbeidssekretaris van Zwitserland.

Het centraal bestuur der Zwitsersche sociaal-demokratische partij wil echter zijn roeyement niet erkennen.

Alweder een vrucht, geplukt aan den politieken boom.

Het verwonderd ons dat door de Belgische arbeiderspers daarover geen woord wordt gerept.

FRANKRIJK. — Te Parijs heeft weder een dynamiet-aanslag plaats gehad, waardoor 5 personen getroffen zijn.

Of de guillotine en de barbaarsche vervolgingen der anarchisten ook afschrikkend werken!

Spreuken en Gedachten

Het dooden van een wild beest, het eindigen van eene besmettelijke ziekte, de dood van een koning zijn voor de menschheid eene reden van blijdschap.

ABT GRÉGOIRE.

De armen, die een kiel dragen, worden bewaakt door de armen in uniform; ziedaar het geheim der dwingelandij, en het problema der gouvernementen.

Figaro, 7 Maart 1891.

Als de advokaten niets waard zijn treden zij in de magistratuur.

Intransigeant Illustré.

PIERRE LEFRANC.

De tegenwoordige maatschappij gelijkt aan een monsterachtige en opgestapelde omnibus, waar eenige bevoorrechten op het platvorm geplaatst, al binnen geraken door de andere te verdringen en zich laten voorttrekken door proletariërs, zwetende, hijgende, opbruisende onder de zweep van den rampzaligen koetsier, den honger.

Faar 2000.

ED. BELLAMY.

De waarheden, die de massa goedkeurt, zijn juist die, welke de voorposten in de dagen van onze grootvaders voor zeker aannamen. Wij, strijders aan de voorposten van onzen tijd, wij keuren dit niet langer meer goed, en ik geloof zelfs, dat er geene andere zekere waarheid bestaat dan deze, dat eene maatschappij op zulke versleten, afgezaagde waarheden geen gezond leven kan leiden.

H. IBSEN.

Het maakt niets uit, als eene maatschappij, grond op leugen, ten onder gaat. Geslacht, gelijk aan den grond moet zij gemaakt worden, zeg ik. Als schadelijk gedierte moeten allen uitgeroeid worden, die in leugen leven. Gij (liberalen) verpest het land ten laatste heelemaal, gij brengt het er ten laatste toe dat het land eene woestijn verdient te worden. En komt het zoover dan zeg ik uit de volle diepte van mijn hart: laat dit geheele volk uitgeroeid worden.

H. IBSEN.

De honger voert tot opstand. De gedachte alleen zou reeds een revolutie kunnen bewerken. De opstand is het krampachtige trekken van een zieke, die niet sterven wil; de smartelijke echo van een lang verwachten doodstrijd. De revolutie is de hoogst opgevoerde graad van denkracht; de kreet der hope, die de toekomst begroet; het morgenrood van een nieuwen tijd; het ontwaken van den menschelijken geest.

LEDRU-ROLLIN (1814).

Strijdpennig en Bladverkoop in volgend nummer.

Drukker-Uitgever:
Joz. Drieghe, Dendermondsche steenweg, 319, Gent.